

มารายงานตัวและเข้าปฏิบัติงานแล้ว
แต่ต่อมาได้ขอลออกจากงานไปก่อน
จะออกคำสั่งบรรจุเป็นข้าราชการย้อนหลัง ได้หรือไม่

เกริ่นนำ

นางสาว ส. เป็นนักเรียนทุนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้มา รายงานตัวและเข้าปฏิบัติงานเป็นเวลา ๓ เดือน โดยขณะนั้นยังไม่มีคำสั่งบรรจุเป็นข้าราชการ นางสาว ส. ได้ขอยกออกจากงานและขอใช้เงินตามสัญญาเงินทุนแล้ว ซึ่งกรณีทำนองเดียวกันนี้ สำนักงาน ก.พ. เคยตอบข้อหารือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข “สรุปว่าการบรรจุบุคคล เข้าเป็นข้าราชการเพื่อขอใช้ทุนต้องให้ผู้ต้องขอใช้ทุนสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและผู้นั้น จะต้องอยู่รอรับการบรรจุในขณะที่ทางราชการออกคำสั่งบรรจุด้วย การมีคำสั่งบรรจุ ในภายหลังโดยไม่มีตัวผู้นั้นอยู่รับการบรรจุ คำสั่งบรรจุที่ย่อมไม่มีผลใช้บังคับที่จะทำให้ มีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน” ดังนั้น จึงได้หารือเรื่องนี้ไปที่กรมบัญชีกลางเนื่องจาก โรงพยาบาลได้ใช้เงินบำรุงทดรองจ่ายเงินเดือนให้กับ นางสาว ส. ไปก่อนแล้ว ต่อมา กรมบัญชีกลาง ได้หารือเรื่องนี้ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๓ สรุปว่า “การบรรจุ บุคคลเข้ารับราชการ บุคคลผู้นั้นต้องมีความสมัครใจที่เกิดจากเจตนาของตนเองหรือเกิดขึ้น เนื่องมาจากข้อผูกพันที่ตนมีอยู่ต่อทางราชการ และทางราชการมีความประสงค์จะรับผู้นั้นเข้า รับราชการด้วย เมื่อเจตนาทั้งสองฝ่ายตรงกัน และทางราชการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการ บรรจุและแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าในภายหลังก่อนที่จะมีการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง บุคคลนั้นจะไม่มีตัวอยู่ในราชการ ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้ง ต่อไปไม่ และเมื่อมีคำสั่งแล้วย่อมสามารถบรรจุย้อนหลังจนถึงวันที่เริ่มปฏิบัติงานได้ การที่ใน ขณะที่มีคำสั่งบรรจุบุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในราชการแล้วซึ่งอาจเพราะลาออกหรือตายก็หาทำให้ เจตนาการเข้ารับราชการและเจตนาที่ทางราชการจะรับเข้ารับราชการในวันที่เริ่มทำงาน ต่ อองเสียไปไม่ ทางราชการจะยกข้อกล่าวอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่รอการบรรจุและแต่งตั้ง อันเป็นเหตุให้เสียสิทธิในการบรรจุแต่งตั้งหาได้ไม่ เพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดเงื่อนไข ไว้เช่นนั้น ดังนั้น จึงต้องมีคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง นางสาว ส. เข้ารับราชการย้อนหลังให้มีผลตั้งแต ่วันเริ่มปฏิบัติงานได้”

อนึ่ง คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ นั้น ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัย มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ออกตามความพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และผลของคำสั่งจะกำหนดสิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ใด นั้น ให้เป็นไปตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ข้อคิด ถ้านางสาว ส. เป็นผู้ไม่มีสัญญาเงินทุน สอบแข่งขันในตำแหน่งนักวิเคราะห์ นโยบายและแผนปฏิบัติการ โดยมาปฏิบัติงานได้ ๓ เดือน แล้วหยุดงานไปเฉยๆ โดยไม่ขอ ลาออกและไปทำงานอยู่ที่บริษัทเอกชน ทางราชการจะต้องมีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งย้อนหลัง ตั้งแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน หรือไม่ และจะต้องมีการดำเนินการทางวินัยแก่นางสาว ส. ด้วย หรือไม่

เอกสาร

๑. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๑๖๐๑/๗๑๔ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓
๒. ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๓ สิงหาคม ๒๕๔๓
๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๕ และมาตรา ๓๙
๔. กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ออกตามความพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

กระทรวงสาธารณสุข
เลขรับ 51268
วันที่ 18 ต.ค. 2543
เวลา 13.01
4682 6504

1762

ที่ นร ๐๖๐๑/๗๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓

กฤษฎีกา
รับที่ 3-0 ต.ค. 2543
วันที่
เวลา 18

เรื่อง ขอรื้อสถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/ป ๔๐๗๑
ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง สถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้กระทรวงสาธารณสุขจัดตั้ง
ผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่กรมบัญชีกลางขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็น
ในปัญหาข้อกฎหมายว่า ทางราชการจะสามารถออกคำสั่งบรรจุนางสาวสินีมาด เพสย์นิการ ให้มีผล
ย้อนหลังตั้งแต่วันที่เริ่มปฏิบัติราชการจนถึงวันที่แสดงความประสงค์ออกจากราชการได้หรือไม่ หากออก
คำสั่งบรรจุไม่ได้ จะให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวผูกพันกับทางราชการในฐานะใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางใน
การพิจารณาประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นพึงได้รับจากทางราชการต่อไป
ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า
การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการจะต้องปรากฏว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนและมีความสมัครใจที่จะเข้า
รับราชการ ไม่ว่าจะความสมัครใจนั้นจะเกิดขึ้นจากเจตนาของตนเองหรือเกิดขึ้นอันเนื่องจากข้อผูกพันที่มีอยู่
ต่อทางราชการและทางราชการมีความประสงค์จะรับบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการด้วย เมื่อเจตนาทั้งสอง
ฝ่ายตรงกันและทางราชการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าในภายหลังก่อนที่
จะมีการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง บุคคลนั้นจะไม่มีตัวอยู่ในราชการ ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการ
ดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งต่อไปไม่ เพราะการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งเป็นขั้นตอนที่ทางราชการต้อง
ดำเนินการตามวิธีการของทางราชการ ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุตัดสิทธิบุคคลอื่นได้ ทั้งเมื่อมีคำสั่งบรรจุ
แล้วคำสั่งนั้นย่อมสามารถบรรจุบุคคลย้อนหลังจนถึงวันที่เริ่มปฏิบัติราชการได้ การที่ในขณะที่มีคำสั่ง
บรรจุบุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในราชการแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะลาออกหรือตาย ก็หาทำให้เจตนาเข้ารับราชการ
และเจตนาของทางราชการที่รับเข้ารับราชการในวันเริ่มทำงานต้องเสียไปไม่ สำหรับกรณีตามปัญหา เมื่อ
นางสาวสินีมาดา บั๊กเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ซึ่งทางราชการมี

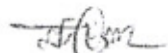
๑๖/๑๐/๒๕๔๓

เงื่อนไขที่จะรับบุคคลดังกล่าวเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษา และเมื่อบุคคลดังกล่าวได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แล้ว ย่อมแสดงว่ามีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและทำให้การแสดงเจตนาในการเข้ารับราชการมีความสมบูรณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ส่วนกระบวนการของทางราชการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอันเป็นเหตุให้การบรรจุและแต่งตั้งล่าช้า ทางราชการจะยกขึ้นกล่าวอ้างอันเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวเสียสิทธิในการบรรจุและแต่งตั้ง โดยอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่รอรับการบรรจุและแต่งตั้งหาได้ไม่ เพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้เช่นนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงต้องออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนางสาวสินีนภาฯเข้ารับราชการย้อนหลังให้มีผลตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการ ส่วนข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า นางสาวสินีนภาฯได้ลาออก ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ แล้วนั้น เมื่อทางราชการไม่มีข้อขัดข้องและได้รับการชดใช้ทุนแล้ว จึงชอบที่จะออกคำสั่งให้ลาออกตามความประสงค์ได้

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้มีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (๕๐ ๒)
เพื่อโปรดทราบ และเห็นความดี... กอช ๕.
เพื่อ ทราบ ดำเนินการต่อไป

21 ส.ค. ๔3

(นายวิจิตร อากปิกรिया)
ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานเลขาธิการกรม
โทร ๒๒๒๐๒๐๖-๔
โทรสาร ๒๒๖๖๒๐๑
๒๒๖๓๖๑๑-๒
www.krisdika.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์สานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ททว-๕๐๐

30 ส.ค. 43

(นายเสรี สุจินดา)
รองปลัดกระทรวง

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

บันทึก

เรื่อง สถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๕๒๖.๕/๖๕๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขขอหารือการคลังกรณีนางสาวสินีนาด เพสย์นิการ นักเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร (ระดับต้น) ได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และขอไม่ปฏิบัติราชการต่อตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ โดยขอใช้เงินค่าปรับตามสัญญาเป็นจำนวนเงิน ๑๔,๐๓๖.๑๓ บาท* โดยที่โรงพยาบาลใช้เงินบำรุงทอดรองจ่ายเงินเดือนไปก่อน เนื่องจากยังไม่อาจจัดทำคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการได้ในขณะนั้น ซึ่งกรณีทำนองเดียวกันนี้ สำนักงาน ก.พ. เคยตอบข้อหารือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการเพื่อขอใช้ทุนตามสัญญาต้องให้ผู้ขอใช้ทุนสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและผู้นั้นต้องอยู่รอรับการบรรจุในขณะที่ทางราชการออกคำสั่งบรรจุด้วย จึงจะทำให้บุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน ถึงแม้ว่าผู้ขอใช้ทุนจะมารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุเข้ารับราชการและได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ถ้าต่อมาในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งบรรจุผู้นั้นได้เปลี่ยนใจไม่รับราชการและไม่อยู่รอรับการบรรจุ การที่ทางราชการมีคำสั่งบรรจุผู้ขอใช้ทุนเข้ารับราชการในภายหลังโดยไม่มีตัวผู้นั้นอยู่รับการบรรจุแล้ว คำสั่งบรรจุนั้นย่อมไม่มีผลใช้บังคับที่จะทำให้บุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนแต่อย่างใด

กรมบัญชีกลางได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวซึ่งกรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การวินิจฉัยเกี่ยวกับฐานะของบุคคลดังกล่าวว่าเป็นข้าราชการหรือไม่ จะมีผลกระทบต่อการเบิกจ่ายเงินสำหรับบุคคลซึ่งมีฐานะเช่นนั้นในหลาย ๆ กรณี ไม่ว่าจะเป็นเงินที่ทอดรองจ่ายแทนเงินเดือน เงินค่าตอบแทนหรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทอดรองจ่ายไปแล้วในระหว่างรอการบรรจุ รวมตลอดถึงความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติไปแล้วระหว่างรอการบรรจุ ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการแล้วจะสามารถเบิกจ่ายเงินเดือนได้ในหมวดเงินเดือน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น ข้าราชการตำรวจที่รอการบรรจุออกปฏิบัติราชการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่หากไม่มีฐานะเป็นข้าราชการดังเช่นผลการวินิจฉัยของสำนักงาน ก.พ. ก็ต้องนำมาวินิจฉัยก่อนว่า บุคคลดังกล่าวมีความเกี่ยวพันในฐานใดกับส่วนราชการ กระทรวงการคลังจึงจะสามารถพิจารณาได้ว่าสมควรจ่ายค่าตอบแทนให้บุคคลนั้นหรือไม่เพียงใด และการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นไป

* จากคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) ได้ความว่า เงินจำนวน ๑๔,๐๓๖.๑๓ บาท เป็นเงินที่ทางโรงพยาบาลจ่ายเป็นเงินเดือนให้แก่นางสาวสินีนาดตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๒ โดยใช้เงินบำรุงมาทอดรองจ่ายไปก่อน

โดยมีอำนาจชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งกรมบัญชีกลางเห็นว่า เดิมบุคคลผู้นี้อย่อมมีเจตนาสมัครใจที่จะรับราชการโดยมารายงานตัวและปฏิบัติราชการแล้ว แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปอาจมีความจำเป็นหรือเปลี่ยนใจ ไม่อยากอยู่รับราชการต่อไป จึงแสดงความประสงค์ขอลาออกจากราชการโดยไม่รอการบรรจุ ทางราชการก็นำจะออกคำสั่งบรรจุบุคคลดังกล่าวให้เป็นข้าราชการย้อนหลังในช่วงระยะเวลาที่เริ่มปฏิบัติราชการถึงวันที่แสดงความประสงค์ขอลาออกจากราชการได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังมีชีวิตอยู่แม้จะไม่ได้ปฏิบัติราชการแล้วก็ตาม จึงน่าจะครบองค์ประกอบที่จะออกคำสั่งบรรจุบุคคลเป็นข้าราชการ ซึ่งแตกต่างจากกรณีตาย ซึ่งถือว่าไม่มีสถานะบุคคลที่จะรับคำสั่งใด ๆ ได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า ทางราชการจะสามารถออกคำสั่งบรรจุบุคคลดังกล่าวย้อนหลังตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการถึงวันที่แสดงความประสงค์ออกจากราชการได้หรือไม่ หากออกคำสั่งบรรจุไม่ได้ จะให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวผูกพันกับทางราชการในฐานะใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางพิจารณาประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นพึงได้รับจากทางราชการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว เห็นว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการจะต้องปรากฏว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนและมีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการ ไม่ว่าความสมัครใจนั้นจะเกิดขึ้นจากเจตนาของตนเองหรือเกิดขึ้นอันเนื่องจากข้อผูกพันที่มีอยู่ต่อทางราชการและทางราชการมีความประสงค์จะรับบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการด้วย เมื่อเจตนาทั้งสองฝ่ายตรงกันและทางราชการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าในภายหลังก่อนที่จะมีการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง บุคคลนั้นจะไม่มีตัวอยู่ในราชการ ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งต่อไปไม่ เพราะการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งเป็นขั้นตอนที่ทางราชการต้องดำเนินการตามวิธีการของทางราชการ ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุตัดสิทธิบุคคลอื่นได้ ทั้งเมื่อมีคำสั่งบรรจุแล้วคำสั่งนั้นย่อมสามารถบรรจุบุคคลย้อนหลังจนถึงวันที่เริ่มปฏิบัติราชการได้ การที่ในขณะที่มีคำสั่งบรรจุบุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในราชการแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะลาออกหรือตายก็หาทำให้เจตนาเข้ารับราชการและเจตนาของทางราชการที่รับเข้ารับราชการในวันเริ่มทำงานต้องเสียไปไม่ สำหรับกรณีตามปัญหา เมื่อนางสาวสินีนารถฯ นักเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ซึ่งทางราชการมีเงื่อนไขที่จะรับบุคคลดังกล่าวเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษา และเมื่อบุคคลดังกล่าวได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แล้ว ย่อมแสดงว่ามีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและทำให้การแสดงเจตนาในการเข้ารับราชการมีความสมบูรณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ส่วนกระบวนการของทางราชการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอันเป็นเหตุให้การบรรจุและแต่งตั้งล่าช้า ทางราชการจะยกขึ้นกล่าวอ้างอันเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวเสียสิทธิในการบรรจุและแต่งตั้ง โดยอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่รอรับการบรรจุและแต่งตั้งหาได้ไม่ เพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้เช่นนั้น ด้วยเหตุผล

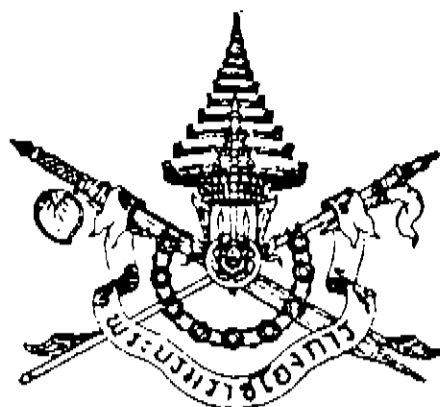
ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงต้องออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนางสาวลินินาธาเข้ารับราชการ
ย้อนหลังให้มีผลตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการ ส่วนข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่านางสาวลินินาธาได้ลาออกตั้งแต่วันที่
๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ แล้วนั้น เมื่อทางราชการไม่มีข้อขัดข้องและได้รับการชดใช้ทุนแล้ว จึงชอบที่จะออก
คำสั่งให้ลาออกตามความประสงค์ได้

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๓

พระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี
 - (๒) องค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ
 - (๓) การพิจารณาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในงานทางนโยบายโดยตรง
 - (๔) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์
 - (๕) การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา
 - (๖) การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการต่างประเทศ
 - (๗) การดำเนินงานเกี่ยวกับราชการทหารหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางยุทธการร่วมกับทหารในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ
 - (๘) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
 - (๙) การดำเนินกิจการขององค์กรทางศาสนา
- การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใดๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ออกไปตรวจสถานที่

คู่กรณีต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่

พยานหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่เจ้าหน้าที่เรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นมีสิทธิได้รับค่าป่วยการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

- (๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
- (๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป
- (๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั่นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง
- (๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้
- (๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง
- (๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๓๑ คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้ายังไม่ได้ทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น คู่กรณีไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย

การตรวจดูเอกสาร ค่าใช้จ่ายในการตรวจดูเอกสาร หรือการจัดทำสำเนาเอกสารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ เจ้าหน้าที่อาจไม่อนุญาตให้ตรวจดูเอกสารหรือพยานหลักฐานได้ ถ้าเป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความประหยัดและควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้เจ้าหน้าที่กำหนดเวลาสำหรับการพิจารณาทางปกครองขึ้นไว้ตามความเหมาะสมแก่กรณี ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น

ในกรณีที่การดำเนินงานในเรื่องใดจะต้องผ่านการพิจารณาของเจ้าหน้าที่มากกว่าหนึ่งราย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องประสานงานกันในการกำหนดเวลาเพื่อการดำเนินงานในเรื่องนั้น

ส่วนที่ ๔

รูปแบบและผลของคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๓๔ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือหรือวาจาหรือโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองเป็นคำสั่งด้วยวาจา ถ้าผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

มาตรา ๓๖ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องระบุ วัน เดือนและปีที่ทำคำสั่ง ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง พร้อมทั้งมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้น

มาตรา ๓๗ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง
- (๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้คำสั่งทางปกครองกรณีหนึ่งกรณีใดต้องระบุเหตุผลไว้ในคำสั่งนั้นเองหรือในเอกสารแนบท้ายคำสั่งนั้นก็ได้ บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นกรณีที่มีผลตรงตามคำขอและไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่น
- (๒) เหตุผลนั้นเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก
- (๓) เป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับตามมาตรา ๓๒
- (๔) เป็นการออกคำสั่งทางปกครองด้วยวาจาหรือเป็นกรณีเร่งด่วนแต่ต้องให้เหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาอันควรหากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งนั้นร้องขอ

มาตรา ๓๘ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

- (๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นผล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- (๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นผลของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
- (๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง
- (๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมีภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการจัดให้มีเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุนครณียที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

- (๑) การออกคำสั่งทางปกครองโดยยังไม่มีผู้ยื่นคำขอในกรณีที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเองไม่ได้นอกจากจะมีผู้ยื่นคำขอ ถ้าต่อมาในภายหลังได้มีการยื่นคำขอเช่นนั้นแล้ว
- (๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง
- (๓) การรับฟังคู่กรณีที่เป็นต้องกระทำได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง
- (๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง

เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองประสงค์ให้ผลเป็นไปตามคำสั่งเดิมให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นบันทึกข้อเท็จจริงและความประสงค์ของตนไว้ในหรือแนบไว้กับคำสั่งเดิมและต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ของตนให้คู่กรณีทราบด้วย

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตาม ส่วนที่ ๕ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น หรือถ้าเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีการอุทธรณ์ดังกล่าวก็ต้องก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น

มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น

เมื่อคำสั่งทางปกครองสิ้นผลลง ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกผู้ซึ่งครอบครองเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งมีข้อความหรือเครื่องหมายแสดงถึงการมีอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น ให้ส่งคืนสิ่งนั้นหรือให้นำสิ่งของดังกล่าวอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้นั้นมาให้เจ้าหน้าที่จัดทำเครื่องหมายแสดงการสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้

มาตรา ๔๓ คำสั่งทางปกครองที่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือผิดหลงเล็กน้อยนั้น เจ้าหน้าที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้เสมอ

ในการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามควรแก่กรณี ในการนี้เจ้าหน้าที่อาจเรียกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดส่งคำสั่งทางปกครอง เอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมาเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติมได้

ส่วนที่ ๕

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาบททวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

มาตรา ๕๗ การใดที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคณะกรรมการ ขอบเขตการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับกระบวนการพิจารณาให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ หมวด ๒ นี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายดังกล่าว

มาตรา ๕๘ คำสั่งทางปกครองของบรรดาคณะกรรมการต่างๆ ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือไม่ ให้คู่กรณีมีสิทธิโต้แย้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท สิทธิการอุทธรณ์และกำหนดเวลาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘๓ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๘๔ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทต้องมีลายมือชื่อของกรรมการที่วินิจฉัยเรื่องนั้น

ถ้ากรรมการคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๕ ให้ถือว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นระเบียบที่คณะรัฐมนตรีวางขึ้นตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ บรรดาคำขอเพื่อให้มีคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ได้รับไว้ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ทำการพิจารณาคำขอดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายหรือกฎสำหรับเรื่องนั้นได้กำหนดไว้

มาตรา ๘๗ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๘ ให้เป็นอันยกเลิก

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้คำสั่งทางปกครองในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖)

- (๑) การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสั่งพักงาน หรือสั่งให้ออกจากงานไว้ก่อน หรือการให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๒) การแจ้งผลการสอบหรือการวัดผลความรู้หรือความสามารถของบุคคล
- (๓) การไม่ออกหนังสือเดินทางสำหรับการเดินทางไปต่างประเทศ
- (๔) การไม่ตรวจลงตราหนังสือเดินทางของคนต่างด้าว
- (๕) การไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว
- (๖) การสั่งให้เนรเทศ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้คำสั่งทางปกครองในบางกรณี ซึ่งโดยสภาพไม่สามารถแจ้งหรือไม่สมควรแจ้งให้คู่กรณีทราบข้อเท็จจริงหรือให้คู่กรณีได้แจ้งก่อนการทำคำสั่งทางปกครอง เป็นคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบข้อเท็จจริงหรือได้แจ้งก่อนการทำคำสั่งทางปกครอง ประกอบกับมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้การกำหนดคำสั่งทางปกครองดังกล่าวต้องกระทำโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

